

az egy Istent imádó kis-medeséri egyháznak . . . igérvén ezután is gyarapítását növendék kis megyénknek, lélekben és vagyonban. A mig az átadott helyen templom is épülhet, istenitiszteletek tarthatása végett átbocsátjuk ottani lakházunk egyik alkalmas szobáját“ stb. Ezt követte, a harangra és harangállványra tett adományok közlése, s az adakozók névsorának felolvasása -- a mint alább következik.)*

Alig végeztem be az adakozók névsorának felolvasását, melyet a nép lelkesedéssel hallgatott, s ime egy tisztos férfi felállván a gyülekezet közül, ezekben a szavakban tolmácsolta a nép érzelmét: „Hála egy Istenünknek, hogy ezen a helyen, hol ezelőtt 50 esztendővel apáink barmait legeltetve játszadoztunk, most Istenünk tiszteletére ünnepet tarthatunk,“ stb.

Ilyen renddel folyt ünnepszentelésünk, melyet barátságos ebéd fejezett be egyik hitrokonunk házánál.

1880. nov. 14-ike ennyiben lett megünnepelve Kismedeséren, s az a kicsiny sereg, mely büszke volt magáénak vallani ez ünnepélyt, lelkesült örömei között nyilvánítá annak nemzetségről-nemzetségre átszálló magasztos emlékezetét!

Ferenczi Áron,
unitárius pap.

Nyilatkozat.**)

A „Keresztény Magvető“ mult évi folyama negyedik füzetében szellőztetett egyházi állapotokra nézve a 6-dik füzetben közölt feleletre — miután az a közlötöket nem czáfolja meg, se nem tagadja, hanem 30 darab idézetével jobbra és balra kering, s végül is csak a papi átkozódás erőtlenségéig törpül alá — nem tartom szükségesnek részemről a feleletést. Maradjunk Thiers esőernyője mellett, hanem az az esőernyő a közvélemény és jólelkiismeret volt.

Egy székely.

IRODALMI ÉRTESETŐ.

Kuun Géza grófnak, kitől jelen füzetünk elején egy kiválóan szép és nagybecsű vallásbölcseleti tanulmányt közlünk, folyóiratunkban többször említett nagy műve a Kún-codex megjelent a Magyar-Akadémia kiadásában e czim alatt: „Codex Cumanicus Bibliothecae ad templum Divi Marci Venetiarum. Primum ex integro edidit Prolegomenis Notis et compluribus Glossariis instruxit Comes Géza Kuun Acad. Sc. Hung. Sodalis. Budapestini. Editio Scient. Academiae Hung. 1880. (Nagy 8 r. I.—CXXXIV. 1—395. l.) E codexet Kuun gróf Velenczében találta meg hosszas keresés után 1374-ben egy velencei könyvtárban, melyet Petrarka, a híres olasz költő 1362-ben hagyott a velencei köztársaságnak. Elismeréssel kell adóznunk a nagy tanultság és a több évi lelkiismeretes munka iránt, melynek e szöveg kiadása latin nyelven magyarázatokkal, felvilágosító jegyzetekkel ellátva az eredménye. A mi a codexet magát illeti, 1303. jul. 11-

*) L. Arany könyv. Szerk.

***) E nyilatkozat közreadásával folyóiratunkban a vitát az illető ügyben befejezettnek tekintjük. Szerk.

én kezdették írni, s az Hunfalvi Pál szerint akkora emléket őrizte meg a kún nyelvnek, mekkorát nem mutathat fel 1300 tájáról a magyar nyelv. Írói genuai hittérítők, jelesen francziskánusok voltak. A genuaiak voltak a Dniester, a Don mellékén lakó kúnok földén is, a kereskedők és hittérítők. Hosszú grammatikai és szótári közlések után, melyek mind latin, német és kún, némelyek latin, német és kún nyelven folynak, a Codexben kún szövegek következnek, u. m. evangéliumi részek, a hit, a Miatyánk, legendák, de kiváltképen énekek. E Codex kiadásával Kuun gróf nevét nem csak a hazai, hanem a külföldi tudományos világban is szélesebb körben tette ismeretessé.

The Disciple. A Magazine for Unitarians and other Christian people. Ez Gordon Sándor, belfasti unitárius lelkész lapja. Ismerve az angol unitárius és más szabadelvű egyházakban levő irányzatokat, belfasti kitünő barátunkat a legnagyobb örömmel üdvözljük, hogy folyóiratot indított annak az iránynak képviselésére, mely a theológiában szabadelvű álláspontot foglal el, de a mely álláspont az unitarismus történelmi multján nyugoszik. Folyóiratának programja: „A theológiában — ugymond — határozottan unitariusoknak valljuk magunkat és mint unitariusok törekszünk a Kriaztusnak hagyománytól meg nem vesztegetett, tagadástól el nem ferdített kereszténysége iránt a lelkesedést táplálni; az egyházi ügyekben a rend és egység védői közt foglalunk helyet; az erkölcsben, komolyan szólunk ama társadalmi kérdésekhez, melyeket modern mélyebb tapasztalatai és a növekvő szükségések vetnek föl, stb.“ A megjelent két szám változatos tartalmu és jólírott, s a Különfélékben a magyarországi unitarius egyház eseményeire is figyelem fordítatik.

A Magyar Prot. Egyh. és Isk. Figyelőnek három száma fekszik előttünk. 1880. XII. füz. 1881. I. és II. füz. mind változatos tartalommal. Itt közöljük az utolsó füzet tartalmát: 1. Hegel bölcsészeti rendszerének vázlata. Dr. Heiszler József. 2. Kereszténység, catholicismus és kultúra. Thomay József. 3. A francziák vallásos öbredése. Molnár Zsigmond. 4. A régiek. I. Czeglédi István levele Teleki Mihályhoz 1670. II Szönyi Nagy István levele Prónai I.-hoz 1704-ből stb. Előf. 4 frt, félévre 2 frt. Evangéliumi Lelkésztárból is megjelent két füzet 1881-re, beszédeket tartalmazván: Fördös L., Révész Bálint, K. Tóth Kálmántól stb. Előf. 3 frt. A Figyelő előfizetőinek 2 frt.

A Vasárnap néplapból megjelent már mintegy 20 sz. csinos kiállításban. Cikkei általán igen jók és alkalmasok a vallásosság és erkölcs fejlesztésére népünkben. S különösen kitűnnek K. Tóth Kálmán elbeszélései, melyek valóságos gyöngyeit teszik a Vasárnapnak. Veszér a legnagyobb elismerést érdemli ugy főnnebb említett lapjai, mint a Vasárnap szerkesztése és kiadásáért. Azonban nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül, hogy ígéréte ellenére, tán tulnézésből a Vasárnapba fölvesz dogmatikai színezetű cikkeket, melyekben Jézus imádása és segítségül hívása terjesztetik. Miért ne lehetne a Vasárnap más íróinak is abban a szellemben írni, melyben a derék K. Tóth Kálmán ír, kinek cikkeit katholikus, reformatus és unitárius egyaránt olvashatja? S miért ne lehetne a Vasárnaptól távol tartani ama felekezeties tendenciákat, melyeknek propagálása az általános keresztény népélet rovására történik?

Előfizetésre felhívás ily czimú műre: Az apostolok cselekedeteiről írott könyv. Biblia-magyarázatokban kidolgozta Gerok Ford. Lágler Sándor és Kálmán Dezső. Megjelenik 4 füzetben: az első füzet f. é. márt. végén, a többiek 3—3 hónapi időközökben. Előf. 4 frt.

A Magyar Paed. Szemle. A jelen évi I. füzet tartalma: 1. A népiskola a nemzeti kultúra és a politika ügye, Rill József. 2. Élj és nevelj a hazának, Kapocsi Józseftől. 3. A szabad iskola alapelvei, Epigon Aristides. 4. A fő- és székváros népiskolái, Lakits Vendel. 5. A magyar nemzetiség népiskoláinkban, dr. Márki József, stb. Rill jeles lapja már nem szorul ajánlatra.

A Keresztény egyház történelme. Irta Wurga Lajos, sárospataki theol. tanár épen most érkezett kezünkhez. Jövő füzetben részletesebben szólunk e becses műről.